

START-UP

Stav start-upovského podnikání – zpracováno dle Strategické a ekonomické analýzy (Hrtúsová a Novák, 2019)

doc. Ing. Jindra Peterková, Ph.D.

1. Základní informace o start-upech v ČR

- V ČR je okolo 2 100 start-upů.
- 49 % start-upů působí v oblasti technologií.
- Start-upy jsou financovány z 63 % pomocí přátel a rodiny a z 44 % z bankovních úvěrů.
- Profil start-upisty: bezdětný, vysokoškolsky vzdělaný muž kolem 30 let.
- 44 % Start-upů skončí ve 3. roce od založení (celosvětově).
- V ČR je zhruba 60 inkubátorů a akceleratorů.

- Nejúspěšnější jsou start-upy v oblasti financí a pojišťovnictví (celosvětově), vzdělávání a zdravotnictví, zemědělství.
- 3 hlavní důvody neúspěchu: nejsou na trhu potřeba, nedostatek financí, nesprávní lidé.
- Pojem „start-up“ nezná čtvrtina populace v ČR.
- 75 % start-upů existuje méně než 3 roky.
- 65 % start-upistů považuje financování bankou za nedostupné.
- 73 % je zakládáno jako s.r.o.
- průměrný počet zakladatelů a investorů: 2.
- 41 % start-upů se zaměřuje na evropský trh.
- 31 % využilo akcelerační program.
- 29 % spin-offů - start-upy založené za účelem komercializace duševního vlastnictví vytvořeného v rámci výzkumu.

2. Charakteristika a financování start-upů

- Neexistuje jednotná definice start-upů
- Start-upem se rozumí nově vznikající podnikatelský nápad, projekt či začínající firma s podnikatelským záměrem, který má potenciál být zpeněžen. Start-up se situaci na trhu snaží řešit místně a časově inovativním způsobem.
- Životní cyklus start-upů má čtyři fáze:
 - **Počáteční fáze (Pre-seed, Early Stage):** Prvotní fáze nápadu
 - **První investice (Seed):** Nápad se podařilo přivést k životu a již existuje právně ustanovená společnost. Společnost se snaží uvést první prototypy svých výrobků či služeb na trh.
 - **Růst (Growth):** Společnost má hotový koncový výrobek a snaží se rychle růst a rozšířit se.
 - **Start-up:** Plně rozvinutý podnikatelský nápad. Společnost již má jasnou strukturu, je stabilní a může pracovat na dalším růstu, který, když bude dále pokračovat, by měl vyústit v založení klasického podnikání.

- Základní možnosti financování start-upů v jednotlivých fázích rozvoje:
- **Počáteční fáze:**
 - **vlastní zdroje, rodina, přátelé,**
 - **andělstí investoři** (jedinci poskytující kapitál v nejriskantnější fázi života projektu, obvykle výměnou za podíl ve společnosti či participaci na zisku),
 - **Inkubátory / Akcelerátory** (organizace, které poskytují poradenství a prostory výměnou za podíl ve společnosti).
 - **První investice (tzv. Seed capital):** (investice od 250 tis. do 750 tis. EUR, max. do 1 mil. EUR).
 - **Venture Capital firmy / fondy** – kapitál využívají k financování inovačních projektů a počátečního rozvoje společností, a to formou kapitálového vstupu do společnosti. Fond venture kapitálu tak získává podíl na základním kapitálu podniku.
 - **Crowdfunding** – větší počet jednotlivců přispívá menším obnosem k cílové částce. 2 typy crowdfundingu: Odměnový - lidé si vyberou projekt, finančně ho podpoří a na oplátku dostanou produkt, nebo službu, kterou daný projekt poskytuje; Podílový - kdy investoři získávají podíl v podporované společnosti a právo se v budoucnu podílet na zisku.
 - **Syndikované investování** – smyslem je sdružit investory. Vedoucí investor si vybere start-upový projekt v počáteční fázi a ostatní investoři se se svými ko-investicemi přidávají v různých fázích vývoje startupu.

- **Růstová fáze:** Když je původně start-upová společnost úspěšná, venture kapitálové fondy z ní budou chtít odejít, prodat svůj podíl a realizovat tak zisk. Možností (hlavně v zahraničí) je vstup na burzu nebo akvizice ze strany mnohem větší společnosti.

4. Česká republika vs. ostatní státy střední Evropy (dle studie Visegrad Startup Report 2016/2017)

 Česká republika	Silné stránky	Slabé stránky
	Vysoká úroveň kvality života	Malý počet konaných Startup Weekends
	Silná urbanizace	Nízké venture kapitálové investice
	Vysoká úroveň odborné aktivity	Nízké financování plynoucí z veřejného sektoru
	Vysoká úroveň investiční aktivit do VaV	
	Vysoký poměr pracovníků VaV vůči všem zaměstnancům	
	Silná pozice e-commerce	
	Lídr v rámci V4 v Global Innovation Indexu	
	Vysoká exportní aktivita	
	V rámci států V4 největší počet registrovaných patentů	

Maďarsko

Silné stránky	Slabé stránky
V soukromém sektoru dominují investice do VaV	Pomalý ekonomický růst
Globálně známý start-up Prezi.com	Velká digitální propast
Nejvyšší úroveň penetrace mobilních zařízení	Nízké hodnocení v Doing Business indexu v rámci zemí V4
Vysoká úroveň nábory nových zaměstnanců	Malý počet konaných Startup Weekends
Vysoká aktivita místních venture kapitálových investorů	

Polsko

Silné stránky	Slabé stránky
Velikost země, velký lidský a ekonomický potenciál	Nízká úroveň investic do VaV
Vysoká domácí spotřeba	Nízká aktivita v oblasti patentování
Velmi dobrá úroveň softwarových inženýrů	Velká digitální propast
Velmi dobré umístění v rámci V4 v Doing Business indexu	Nejnižší penetrace mobilních zařízení v rámci V4
Největší počet organizovaných Startup Weekends v rámci V4	Nejnižší hodnocení v Global Innovation Indexu v rámci V4
Google campus ve Varšavě	
Velký počet startup hubů	
Vysoká úroveň EU financování	

Slovensko

Silné stránky	Slabé stránky
Vysoký ekonomický růst	Vysoká míra nezaměstnanosti
Vysoká efektivita práce	
Silný trh v oblasti e-commerce	
Vysoká aktivita exportu	
Největší podíl žen mezi zakladateli startupů v rámci V4	
Největší popularita crowdfundingu mezi státy V4	

5. Podpora start-upů v ČR

➤ Podpora CzechInvestu pomocí projektů:

- **CzechAccelerator** - vybraným firmám poskytuje kancelářské prostory a mentoring např. v Silicon Valley, New Yorku, Londýně nebo Singapuru. Vybrané start-upy v tamních inkubátorech či akcelerátorech stráví 3- 6 měsíců, získají přístup k networkingovým aktivitám technologických firem, odborným konferencím, školením, mentoringu, právní pomoci s ochranou práv duševního vlastnictví a pokusí se prorazit.
- **CzechStarter** - poskytuje služby, které je podporují v různých fázích vývoje firmy. Na začátku mohou po dobu 7 měsíců získávat rady od zkušenějších kolegů a další poradenské služby, což by mělo pomoci nasměrovat jejich podnikání, nastavit byznys plán a připravit se na případný vstup rizikového kapitálu.
- **CzechDemo** - zajišťuje účast na mezinárodních konferencích.
- **CzechLink StartUp** – zajišťuje propojení tuzemských i zahraničních investorů s českými start-upy.

➤ **Ministerstvo průmyslu a obchodu a EIF (Evropský investiční fond)**

- **Finanční nástroj Fond fondů OP PIK v rámci programu Rizikový kapitál** - podpora společnosti v seed a start-up fázi. Je v něm vyčleněno 40 mil. eur.
- **2 investiční fondy: Nation 1 Fund a Lighthouse Ventures** (do konce roku 2023) - získání kapitálové investice, poradenství, mentoring či účast v akceleračním programu.
- **Úvěr Start-up České spořitelny**, který lze využít od okamžiku založení živnosti nebo firmy až do tří let podnikatelské historie. (možno získat až 600 000 Kč, splatnost úvěru může být až 6 let, splátky je možné odložit o 5 měsíců a úroková sazba činí 9 %).

➤ Erasmus pro mladé podnikatele

- **Program Erasmus pro mladé podnikatelé** - účastníkovi je zprostředkován pobyt v zahraničí a práce ve firmě zkušeného podnikatele, od kterého získává zkušenosti. Podmínkou pro účast v programu je prokazatelná motivace a rozhodnutí začít podnikat – nutnost předložit podnikatelský záměr a realizovatelný podnikatelský plán.